

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Івано-Франківський коледж
Циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Кольорознавство»

Освітня програма «Дизайн»

Спеціальність **022** «Дизайн»

Галузь знань **02** «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»

Протокол № 1 від «30» серпня 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Кольорознавство
Рівень вищої освіти	початковий (короткий цикл)
Викладач (-і)	Сорока Оксана Василівна
Контактний телефон викладача	0963200731
E-mail викладача	oksana.soroka@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Метою викладання дисципліни є формування систематизованого знання про основи кольорознавства і колористики, придбання навичок виконання колористичних площинних композицій на базі отриманих відомостей про принципи і закономірності гармонійного поєднання кольорів, а також колористичних композицій, заснованих на психологічному впливі кольорів і асоціаціях, що викликаються ними.</p> <p>Призначення курсу полягає в тому, що студенти після його вивчення зможуть вирішувати колірні завдання в процесі навчання, а також в самостійній творчій і професійній діяльності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу – розкриття наукових концепцій, надання системних відомостей про колір, його фізичні та психологічні властивості. Ці знання допоможуть студентам розвинути асоціативно-образне мислення, художню уяву, вміння спостерігати, аналізувати колір і виявляти власну індивідуальність в дизайн-проектванні; надання допомоги студентам у процесі оволодіння професійною компетентністю, формування особистості майбутнього дизайнера, який зорієнтований на особистісний розвиток.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> -знайомство з основними поняттями теорії кольору; -вивчення властивостей кольорів, способів та законів змішування; -розвиток художнього смаку та створення гармонійного кольорового зображення у композиціях; -освоєння принципів і прийомів побудови кольорової гармонії, як важливого чинника образно-емоційної основи твору; -визначення кольору як невід'ємної частини проектного рішення у будь-якій області дизайнерської діяльності. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
Соціально-особистісні компетентності	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність учитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в галузі, відмінній від професійної. 2. Здатність критично оцінювати й переосмислювати власний і чужий досвід, аналізувати свою професійну й соціальну діяльність. 3. Здатність до креативності та системного мислення. 4. Здатність до ефективної комунікаційної взаємодії, виходячи із цілей і ситуації спілкування. 5. Розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя. 	

6. Турбота про якість виконуваної роботи.

Загальні компетентності

1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
6. Базові знання основ мистецтвознавства, філософії, психології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання історії мистецтва, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.

Професійні компетентності

1. Здатність втілювати поставлену мету за відомими алгоритмами, тобто фахівець виступає як структурний елемент (ланка) певної технології.
2. Уміння здійснювати контроль в межах своєї професійної діяльності в обсязі посадових обов'язків.
3. Здатність на основі аналізу визначити напрямки своєї діяльності, її конкретні цілі й завдання на кожному етапі навчально-творчої роботи, передбачити кінцевий результат.
4. Здатність здійснювати збір, обробку, аналіз і систематизацію наукової інформації з наряду роботи; аналізувати художньо-мистецькі явища; осмислювати роль кожного елемента у структурі цілого та у взаємодії з іншими.
5. Здатність і готовність вдосконалювати і розвивати свій творчий, інтелектуальний і загальнокультурний рівень, прагнути морального і фізичного вдосконалення своєї особистості: володіння державною й іноземною мовами у професійному спілкуванні.
6. Здатність до позитивної мотивації щодо майбутньої професійної діяльності, інтерес до творчої роботи, готовність до продовження навчання за наступним ступенем освіти.
7. Здатність будувати систему інформаційних ресурсів з предметів, необхідну для формування засад освітньої діяльності. Уміння на основі отриманої інформації формувати комплексні аналітичні висновки, здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті освітнього завдання або проблем, що вирішуються.

Вид заняття	Загальна кількість годин
семінарські заняття / практичні	34
самостійна робота	56

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	022 Дизайн	2	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Фізичні властивості світла і кольору. Поняття «ахроматичні» та «хроматичні» кольори. Кольорознавство як наука. Око людини, зоровий нерв і зоровий центр головного мозку складають фізіологічну основу органів зору. Вплив світла на колір. Основні	Семинар, практичне	[1; 5; 7-9]	Виконання ахроматичних розтяжок гуашшю (до 20 ступенів). Практична робота (4 год; 6 год. самостійна).	5	вересень

<p>закономірності фізіології сприйняття кольору.</p> <p>Дві групи кольорів: ахроматичні й хроматичні. Кожний хроматичний колір володіє трьома основними властивостями: кольоровим тоном, світлотою, насиченістю. Кожна із цих характеристик – активний засіб кольорової композиції, який при її створенні проявляє свої відмінні риси.</p>					
<p>Основні характеристик кольору: кольоровий тон, світлота та насиченість. Сила світла, світлотність, падаюча тінь. Відображення світла поверхнею</p> <p>Розкриття понять: світлотність, падаюча тінь. Світлота в освітленості різних поверхонь. Світло і тінь, блік і рефлекс. Створення кольоротонального ряду для аналізу зміни кольору на формі. Тональні відносини між групою предметів в натюрморті</p> <p>Вплив світла на світлотний контраст, на контраст по насиченості в натюрморті.</p> <p>Розкриття понять: світлота, кольоровий тон та насиченість. Термінологія в кольорознавстві. Залежність просторових властивостей кольору від колірного тону, насиченості, світлоти. Просторові властивості теплих і холодних кольорів. Зміна властивостей передачі кольору в залежності від розташування його на картині.</p>	Семінар, практичне	[2; 5 – 8]	Кольоровий контраст та нюанс. Імітація фактури дерева, шкіри, тканини та пластмаси. Практична робота (4 год; 8 год. самостійна).	5	Вересень
<p>Змішування кольорів. Кольоровий спектр, кольорове коло. Закони змішування.</p> <p>Оптичне та механічне змішування кольорів. Спектр колір. Кольорові промені спектра. Системи кольорів Гете у вигляді кола. Кольорове коло – це особливий вид ритму, найважливіший із всіх можливих рядів. Змішування кольорів спектра. Три закони</p>	Семінар, практичне	[4– 5; 7 – 9; 11]	Механічне змішування кольорів. 24-ох ступеневе кольорове коло. Практична робота (4 год; 8 год. самостійна).	5	Жовтень

змішування.					
<p>Види контрастів. Світловий контраст. Значення контрасту у системі художньої виразності.</p> <p>Будь-який колір з його особливостями психофізіологічного впливу набуває значення в композиції тільки в певному для кожного конкретного випадку співвідношенні з іншими кольорами. Дві групи контрастів кольорів: а) одночасний контраст, б) послідовний контраст. Сім видів контрастних проявів за Ньютоном. Контраст за кольором. Контраст світла та тіні. Одноразовий контраст. Контраст за насиченістю. Контраст холодних та теплих кольорів.</p>	Семінар, практичне	[7 – 8]	Оптичні ілюзії. Практична робота (4 год; 4 год. самостійна).	5	Жовтень
<p>Додаткові кольори, як засіб досягнення єдності в цілому. Колір і площа. Застосування додаткових кольорів та гармонійність колірного рішення в інтер'єрі. Принцип кольорової гармонії Е.Вебера “площа поверхні з високою кольоровою насиченістю повинна компенсуватися площею поверхні з низькою кольоровою насиченістю. Правильне співвідношення площ - 1:3 і 1:4. Використання кольорів високої яскравості разом із кольорами низької яскравості, де поверхня яскравих кольорів складає 1/3 або 1/4 поверхні приглушених кольорів”.</p>	Семінар, практичне	[6– 9]	Зробити композицію і організувати площину згідно типу кольорової гармонії – однотонна та компліментарна. Практична робота (4 год; 6 год. самостійна.)	5	Листопад
<p>Різновиди кольорових гармоній .. Типи гармоній за системою Теплової і Шеварова : 1) однотонна, 2) полярна (побудована на взаємодоповнювальних кольорах), 3) триколірна, 4) багатобарвна. Класифікація колірних гармоній Брюкке:</p> <p>1. виконана в одному колірному тоні (наприклад на базі чорного, або червоного); 2. хоміохромія – композиція у межах малого колірного інтервалу (наприклад, жовтий, жовтогарячий); 3. мірохромія – композиція, де кольори підлеглі одному головному (наприклад, черваному, тоді це будуть жовтогарячий, пурпурний і фіолетовий); 4. пойкилохромія – композиція, заснована на методі повного дроблення колірних мас.</p>	Семінар, практичне	[7 – 8; 10; 12 – 14]	Зробити композицію і організувати площину згідно типу кольорової гармонії – триколірна (мірохромія) та поліхромна, багатоклірна (пойкілохромія). Практична робота (4 год; 8 год. самостійна).	5	Листопад
<p>Психологія кольору. Колір – засіб творчого, асоціативно -</p>	Семінар,	[2 – 4; 7]	Зробити композицію, що створює певний	5	грудень

образного мислення. Абетка кольору. Психологічні властивості кольору на людину. Прояв смислової функції кольорів у символіці. Використання емоційних (психологічних), естетичних і символічних особливостей кольору. Виникнення потрібних асоціацій і співзвучних їм уявлень - урочистої піднесеності або спокійної простоти, простору світла й повітря або похмурої замкнутості, динамізму або статичності, легкості або вази, що давить, і т.	практичне	– 8; 3 - 4]	психологічний вплив на людину за темою «Емоції». Практична робота (4 год; 6 год. самостійна).		
Символіка кольору. Що таке кольоровий символізм? Основні типи кольорової символіки. Особливості кольорового символізму різних культурних традицій. Трактатування кольорів у християнському віровченні. Схема взаємозв'язку між психологічним і фізіологічним станом людини. Сучасна кольорова семантика (символізм). Чотири типи характерів та їх реакції на дві основні групи кольорів, які на думку В. Кандинського, становлять першу (основну) групу протиставлення – теплі та холодні кольори.	Семинар практичне	[3 – 4; 7 – 9; 3 - 4]	Виконати асоціативну кольорову композицію в об'ємі (куб, піраміда, призма) на тему протилежних відчуттів (дотикових, слухових, смакових), музичних стилів та жанру кіно. Практична робота (6 год; 10 год. самостійна).		Грудень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані у закладі освіти.				
Вимоги до письмової роботи	Передбачені три письмові контрольні роботи (1-5 балів кожне).				
Семинарські заняття	Відсутність на занятті без поважної причини оцінюється відніманням 1 балу. Активна робота на семінарських заняттях оцінюється від 1 до 5 балів. Кожне практичне завдання оцінюється від 1 до 5 балів.				
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до заліку враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних занять, практичних вправ та при виконанні завдань для самостійної роботи.				
7. Політика курсу					
Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу. При виставленні підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на аудиторних заняттях, активність студента під час практичних занять; недопустимість пропусків. Студент, який не виконав перераховані умови до заліку за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання заліку за відомістю №2 на					

консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).

8. Рекомендована література

Базова:

1. Блесінг Г., К. Криворучко К., Федечко Т.Б. Основи кольорознавства. Навчально-методичний посібник. 50 с.
2. Веретільник Т. І., Л. Д. Мисник, О. В. Манзюра, Р. Б. Капітан. Застосування колірних гармоній та відтворення кольору в поліграфії. Вісник ЧДТУ, Черкаси. 2018. С. 39-44.
3. Гейнс Джоанна. Своя оселя. Дизайн простору в якому хочеться жити. Київ. ArtHuss, 2019. 352 с.
4. Йоганнес Іттен. Мистецтво кольору. Київ. ArtHuss, 2022. 96 с.
5. Йоганнес Іттен. Наука дизайну та форми. Київ. ArtHuss, 2021. 136 с.
6. Печенюк Т. Кольорознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К: Грані-Т., 2009. – 191 с.: з іл.
7. Прищенко С. Кольорознавство: навчальний посібник. К.: Альтпрес., 2010. 354 с.: з іл.
8. Прокопович Т. А. П 80 Основи кольорознавства : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 120 с.
9. Рамстедт Фріда. Мистецтво затишку. Практичний посібник зі стилю та дизайну інтер'єру. Пер. з англ. В. Колодій. Київ, ArtHuss, 2021. 240 с.
10. Сотник Л. І. Колір і його значення у мистецтві. Вісник ХДАДМ. №8, С. 32-36.
11. Тканко З. Колір як засіб вираження в мистецтві та моді. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Вип. 21. С. 128-138.
12. Харченко В. Проблеми колірної гармонії у контексті графічного дизайну. УАМ. Випуск №20. С. 54-59

Допоміжна:

1. Електронний ресурс: <mailto:?body=https://youtu.be/NH1TLyiJVHU>
2. Електронний ресурс: <https://www.youtube.com/watch?v=pgb8T6QdZqI>
3. Електронний ресурс: <https://www.youtube.com/watch?v=3s2WatXeMJs>

Викладач Сорока Оксана Василівна